

Melchizedek, de koning-priester

Genesis 14:18-20; Hebrëen 7:1-10

Wie was Melchizedek?

Melchizedek is een geheimzinnige figuur in de Bijbel. Hij verschijnt uit het niets en verdwijnt ook weer in het niets. De enige situatie waarbij hij op het toneel verschijnt, is een ontmoeting tussen hem en Abram, nadat deze laatste oorlog heeft gevoerd. Het hele Oude Testament wijdt slechts vier verzen aan hem (Gen. 14:18-20; Ps. 110:4). Toch blijkt hij een bijzonder type te zijn van de Heere Jezus Christus als de Koning-Priester. De vraag naar de oorsprong van Melchizedek heeft veel gelovigen beziggehouden. Allerlei speculaties zijn daardoor ontstaan. Dat ligt dan niet zozeer aan het feit dat men niet goedbedoeld de Schrift onderzoekt, maar niet wil zien dat zijn herkomst volgens het getuigenis van Gods Woord eenvoudig niet te achterhalen is (Hebr. 7:3). Alle pogingen om Melchizedek te identificeren moeten we dan ook beschouwen als louter giswerk. Sommigen veronderstellen dat hij Sem, de zoon van Noach zou zijn geweest. Anderen denken dat Melchizedek een verschijningsvorm van de Zoon van God, de Heere Jezus Christus is geweest vóór Zijn vleeswording.

Het is verstandiger de Bijbelse gegevens te bekijken om te zien wat precies is bekendgemaakt over Melchizedek. Hij was een koning in de tijd van Abram, van de stad Salem (Gen. 14:18). Waarschijnlijk stond het dal Sjava, het tegenwoordige Koningsdal, onder het bewind van Melchizedek. In dit dal hebben Abram en Melchizedek elkaar ontmoet (Gen. 14:17). Hij blijkt dus een koning te zijn geweest

in het land Kanaän (vgl. Gen. 12:5). Het bijzondere is dat hij niet alleen *koning* was, maar ook *priester* van God, de Allerhoogste. Daarom spreekt men ook wel over hem als een priester-koning. Méér is er over hem niet bekend. De Schrift zwijgt verder over hem. Melchizedek is met een waas van geheimzinnigheid omhuld. Er zijn geen geschiedkundige gegevens over zijn voorgeslacht of nageslacht. Het is van belang dit te zien en ook als zodanig aan te nemen. Méér behoeven wij niet te weten over deze persoon, of beter gezegd: meer *mogen* wij ook niet over hem weten. Want juist doordat zijn afkomst noch zijn nageslacht bekend is, vormt hij een bijzonder type van de Heere Jezus Christus. Om die reden wilde de Heilige Geest niet meer over hem laten optekenen in het Woord van God, anders was hij niet meer passend geweest als type.

Een type van Jezus Christus

Melchizedek is in zijn beide hoedanigheden, die van koning en van priester, een type van de Heere Jezus Christus. Het is van belang op te merken dat die twee kwaliteiten, of functies zo u wilt, samen verenigd zijn in één en dezelfde persoon (zie verder). Dat is bijzonder! Het lijkt een beetje op de geschiedenis van Jozef, die zowel in zijn verwerping als in zijn verhoging een type is van de Heere Jezus. Salomo bijvoorbeeld is alleen een type van Christus in zijn zegenrijke regering in het Vrederijk.

Koning van Salem

Deze Melchizedek was koning van Salem, dat is koning van de vrede. Zijn naam betekent: Koning van de gerechtigheid (Hebr. 7:2). Zijn regering werd dus gekenmerkt door gerechtigheid en door vrede. Deze beide eigenschappen, gerechtigheid en vrede (Jer. 23:5; 33:15; Jes. 9:6; Zach. 9:10), zijn ook de kenmerken van de regering van de Heere Jezus tijdens het duizendjarig Vrederijk. Van het eerste, de gerechtigheid, getuigt vooral het koningschap van David (zie 1 Kron. 18:14). Van het tweede, de vrede, spreekt met name het koningschap van Salomo. Melchizedek wordt gekenmerkt door allebei.

Melchizedek was koning van Salem. Salem is het latere Jeruzalem (zie Ps. 76:2). Zijn regering werd dus niet alleen gekenmerkt door dezelfde eigenschappen, die straks de regering van Christus zullen sieren. Hij regeerde ook in hetzelfde gebied, waarin de regering van de Heere Jezus zal zijn gevestigd. Men wijst erop dat het dal Sjava wel eens het Kidrondal bij Jeruzalem kan zijn geweest (vgl. hiervoor 2 Sam. 18:18).

Melchizedek was een totaal andere koning dan de negen overige koningen die in hoofdstuk 14 van het boek Genesis worden vermeld. Die negen koningen werden niet gekenmerkt door gerechtigheid en vrede, Melchizedek echter wel. Zo zal de regering van de grote Koning totaal anders zijn dan wat nu gebruikelijk is op aarde. Zijn heerschappij draagt een totaal ander karakter, hoe heerlijk zal dat zijn!

Priester van God

Melchizedek was niet alleen koning, hij was daarenboven ook priester van God, de Allerhoogste. Dat was een unieke situatie. Een priester kon in Israël geen koning zijn, en het omgekeerde kon ook niet. De priesters kwamen uit de stam Levi, terwijl de koning van de stam Juda moest zijn. Daarom wordt er in Hebrreeën 7:12-14 gesproken over een verandering van wet. De Heere Jezus Christus is Hogepriester naar de orde van Melchizedek (Ps. 110:4; Hebr. 5:6, 10; 6:20; 7:11, 17).

In Hebrreeën 7:3 staat dat Melchizedek op de Zoon van God lijkt, er staat niet dat hij dat ook is! Evenmin staat er dat Melchizedek gelijkwaardig of gelijkgesteld is aan de Zoon van God (contra NBG-vert. en SV, conform Telosvert. en NBV). Het Gr. woord 'aphomoioo' geeft aan: 'maken dat een *model* overgaat in een *soortgelijk beeld* of soortgelijke vorm'. Dit werkwoord bestaat uit het Gr. woord 'apo' dat scheiding aangeeft, en het Gr. woord 'homoioo' dat vergelijken of illustreren met een vergelijking aangeeft. Ik versta het als: 'een vergelijkbaar beeld gevend van, maar er evengoed van onderscheiden'. Hebrreeën 7:15 spreekt dan ook eenvoudigweg over een 'evenbeeld'. Het Gr. woord doelt hier op: 'lijkend op, met iets overeenkomend', gelijksoortig, in gelijkheid (in Hebr. 4:15 vertaald met 'op gelijke wijze').

In zover het hier om gelijkenis gaat, houdt dit verband met het hele vers: namelijk dat er van Melchizedek geen voor- of nageslacht bekend is, dus dat hij in zijn priesterschap geen voorganger en geen opvolger had. Dit vers bedoelt helemaal niet te zeggen dat Melchizedek geen vader en moeder had, of dat hij nooit geboren of gestorven zou zijn. Voor wat de geschiedschrijving betreft, is er geen vermelding van zijn dood; en het getuigenis beslaat dus alleen maar het feit dat hij leeft (Hebr. 7:8). De schrijver van de Hebrreeënbrief voert dit alles aan om zijn betoog kracht bij te zetten. 'Kijk eens goed naar Melchizedek', zo zegt hij met zoveel woorden. 'Zie je een voorganger van Melchizedek of een opvolger van hem? Nee toch. Zo is er ook geen voorganger in het priesterschap van Christus, en zo zal er ook geen opvolger kunnen zijn. Want Zijn priesterschap is een eeuwig priesterschap. Voor wat de verslaggeving betreft, blijft hij priester (vs. 3), en dat is het einde van de

berichtgeving. Dát is de gelijkenis die er is tussen Melchizedek en de Heere Jezus Christus in dit vers. Daarom wordt er van Melchizedek geen familie vermeld in de Bijbel. Anderzijds dient Melchizedek, hoe prachtig als beeld, toch ook onderscheiden te worden van de Zoon van God Zelf.

De Zoon van God, de Heere Jezus Christus is verheven boven elk type van Hem in de Bijbel. Zijn priesterschap moet dan ook in drie beelden, door drie hogepriesters worden weergegeven om een completer beeld te schetsen. Ten eerste is er de hogepriester Aäron, die door God *uitgekozen/geroepen* was (Hebr. 5:4-5). Door hem wordt de uitoefening van de priesterlijke werkzaamheden geïllustreerd (Melchizedek toont hierover niets). Vervolgens is er de hogepriester Pinehas, die het hogepriesterschap *verdiend* heeft, doordat hij verzoening bewerkstelligd heeft (Num. 25:13). Beiden zijn Levitische priesters. Dan is er nog Melchizedek, volgens wiens orde Christus Hogepriester is geworden in de *uniciteit* en de *constantheid* van Zijn positie (Hebr. 6:20; 7:17). Dat is waardevoller en hoger dan het priesterschap van Levi, zoals het betoog van Hebreeën 7 aangeeft. Terwijl het Levitische priesterschap van voorbijgaande aard en onvolmaakt was, is dat van de ware Melchizedek volmaakt en eeuwig.

Melchizedek laat twee kanten zien van de hogepriesterlijke dienst. De hogepriester staat tussen God en de gelovigen, of het volk in. Zijn arbeid kent dan ook twee richtingen: van God naar de mens toe en van de mens naar God toe. Zijn bediening is zowel naar mensen toe als naar God toe. Opmerkelijk is dat voor het *zegenen* van Abram en voor het *prijzen* van God in de Hebr. grondtekst hetzelfde woord wordt gebruikt:

1. Ten eerste spreekt Melchizedek de zegen van God over Abram uit: ‘Gezegend zij Abram door God’ (Gen. 14:19). In het Levitische priesterschap kennen wij in overeenstemming daarmee de hogepriesterlijke zegen (Num. 5:22-27). Aan het einde van het Lukasevangelie is het laatste beeld dat we zien van Christus, dat van de zegenende Priester (Luk. 24:50-51).
2. Ten tweede brengt hij de lof van Abram naar God toe: ‘En geloofd zij God, de Allerhoogste, Die overgeleverd heeft uw tegenstanders in uw hand’. Hier zou je zelfs kunnen zeggen dat hij lofzegt in de plaats van Abram. In Hebreeën 2 zien wij Christus dit ook werkelijk doen (vs. 12). Ook bij het Levitische priesterschap was het de priester of de hogepriester, die de offers van de Israëliet aan God bracht. Zo mogen wij de Heere Jezus, onze Hogepriester, zien als de Middelaar Die al het goede dat God ons heeft toebedacht ook daadwerkelijk naar ons toebrengt. En ook dat door Hem onze gebrekkige en

onvolmaakte aanbidding aan God aangeboden kan worden, doordat Hij Zelf die brengt en de lofzang aanheft.

Koning en priester

Melchizedek was dus zowel koning als priester, zoals dat bij de Heere Jezus ook het geval is en dit gerealiseerd zal worden in het duizendjarig Vrederijk. Een belangwekkend vers hierbij is Zacharia 6:13: 'Ja, Hij zal de tempel van de HEERE bouwen, Hij zal met majesteit bekleed zijn, Hij zal zitten en heersen op Zijn troon. Hij zal Priester zijn op Zijn troon'. In dit ene vers wordt profetisch gesproken over de Messias, Die zowel als Koning en als Priester zal zitten op Zijn troon. Dat maakt Melchizedek tot een bijzonder type van Christus, reeds in het eerste Bijbelboek. Hij is een mooi beeld van de Heere Jezus Christus als Priester-Koning tijdens het duizendjarig Vrederijk.

Het is interessant om in dit verband naar Mattheüs 21 te kijken. Dit hoofdstuk begint met de intocht van de Heere Jezus in Jeruzalem (vs. 1-11). Daarop gaat Hij naar de tempel (vs. 12-17), en eist die voor Hemzelf op (vs. 13, vgl. Mal. 3:1). Drie keer wordt in die beide gebeurtenissen geclaimd dat Jezus Christus de Messias is:

1. Ten eerste doordat Hij de profetie van Zacharia 9:9 vervulde en op een ezelsveulen reed (vs. 5). Men begreep toen wat dit betekende, in ieder geval de meesten wel (vgl. Telos-voetnoot bij vs. 8).
2. Ten tweede riepen de mensen 'Hosanna (d.i. 'red toch' of 'geef toch heil') voor de Zoon van David! Gezegend Hij Die komt in de naam van de Heere' (vs. 9), waarmee zij de woorden van Psalm 118:25-26 citeerden.
3. Ten derde riepen de kinderen in de tempel de woorden: 'Hosanna voor de Zoon van David' (vs. 15). Zie hierbij de laatste zin van Psalm 118:26. Daarop citeerde de Heere Jezus Psalm 8:3, toen Hem gevraagd (verweten) werd waarom Hij die lof van de kinderen aannam, want door die aan te nemen paste Hij het Messiaanse karakter ervan op Zichzelf toe.

In Mattheüs 21 vinden wij de presentatie aan Jeruzalem van Christus als de Messias. De twee genoemde gebeurtenissen bewijzen het als zodanig, het wordt meer dan duidelijk aangekondigd. Hij trok de stad binnen als de Koning, de Messias, zoals beloofd in het Oude Testament. Vervolgens ging Hij naar Zijn tempel en claimde die als Zijn eigendom, wat Zijn priesterschap bevestigde. De Koning kwam in Zijn tempel als de Priester-Koning. Het was echter de tijd nog niet: 'en Hij verliet hen' (vs. 17). Toch ligt hierin de verwachting van Zacharia 6:13.

God, de Allerhoogste

Melchizedek openbaarde God als 'de Allerhoogste'. God is vanzelfsprekend *altijd* de Allerhoogste geweest en Hij zal dat altijd zijn. Maar hier wordt dit voor het eerst bekendgemaakt. De laatste keer dat er in de Bijbel wordt gesproken over God als de Allerhoogste staat ook in verbinding met Melchizedek, nl. in Hebrëen 7:1. De openbaring van God als de Allerhoogste vond dus eerst plaats door de priester-koning Melchizedek, maar zal straks wereldwijd plaatshebben door Christus, de ware Priester-Koning. God zal in het duizendjarig Vrederijk gekend en erkend worden als de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit. Men spreekt in het Engels dan ook over deze naam van God, de Allerhoogste, als 'His millennial name'.

De Heere Jezus Christus, de Zoon van God, zal tonen dat God de Allerhoogste is, doordat Hij gericht oefent over de aarde en over al Zijn vijanden. Hij zal Gods naam als de Allerhoogste bevestigen en openlijk tentoonspreiden. Dan zal alles en iedereen zich moeten buigen voor God en voor Jezus Christus. Daarbij aansluitend spreekt Melchizedek ook over God als Schepper van hemel en aarde: 'Die hemel en aarde bezit!' Als de Schepper heeft God alle gezag over, en alle rechten op het geschapene. Dat zal in het duizendjarig Vrederijk meer dan ooit blijken.

Praktische lessen naar aanleiding van de ontmoeting van Abram met Melchizedek

De ontmoeting tussen Abram en Melchizedek vond plaats *na* strijd, en *voor* een volgende strijd. Abram had immers strijd geleverd met Kedorlaomer en zijn koningen, in wie wij de satan als een brullende leeuw kunnen zien. Maar direct na de ontmoeting met Melchizedek kwam de koning van Sodom naar Abram toe met een listig voorstel. Deze koning die eigenlijk niets meer bezat, kon alleen maar winnen met zijn voorstel. De buit was immers van Abram, wat blijkt uit het feit dat Abram een tiende daarvan aan Melchizedek gaf (Hebr. 7:4). Het verraderlijke ervan gaat eigenlijk veel verder, en wel doordat deze koning zo een soort onuitgesproken verbond met Abram wilde aangaan. In deze koning kunnen we de satan als een listige *slang* herkennen.

Abram leerde zes dingen uit de ontmoeting met Melchizedek, die ook voor ons praktische lessen bevatten:

1. Ten eerste leerde Abram iets nieuws over God. Hij leerde Hem kennen als de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde. Melchizedek openbaarde dit van Godswege aan Abram. Zo kende Abram God voor die tijd nog niet. Maar

voortaan dus wel! Abram herhaalde de door Melchizedek geopenbaarde naam van God in zijn confrontatie met de koning van Sodom (vs. 22). We kunnen hier op aarde leven door Gods kracht, maar daaruit moeten we dan ook willen leven! Voor Abram betekende het dat hij niets nodig had van de koning van Sodom. Zijn God was de Eigenaar van de hele schepping.

2. Ten tweede leerde hij God ook kennen in het sterken en verkwikken van de zijnen. 'En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij nu was een priester van God, de Allerhoogste' (Gen. 14:18). Melchizedek kwam namens God naar Abram toe om hem te verkwikken na de strijd, maar ook om hem te versterken voor de volgende strijd. Het brood en de wijn spreken niet rechtstreeks van het offer van de Heere Jezus. Dat is een nieuwtestamentisch beeld. In het Oude Testament zouden we dan eerder iets verwachten met bloed. Het is hier een bewijs van verkwikking en versterking (vgl. Deut. 23:3-4; 25:18; Richt. 8:5-15; 1 Sam. 17:17). Een maaltijd heeft te maken met *gemeenschap*. In de gemeenschap met onze Hogepriester, de ware Melchizedek, zullen we verkwikking en versterking ontvangen op de juiste tijd, doordat Hij ons bijstaat (Hebr. 2:18; 4:15-16; 7:25). Zijn werk op Golgotha, dat wij herdenken met brood en wijn, is vanzelfsprekend het grote bewijs van Zijn liefde voor ons (vgl. Rom. 5:8). Het is verkwikkend en versterkend voor de gelovige om te rusten in de gemeenschap met Hem, Die alles voor ons heeft over gehad. Melchizedek was er op dat moment voor Abram! Zo is onze Hogepriester er steeds voor ons. En zo dienen gelovigen er ook voor elkaar te zijn, elkaar te versterken, elkaar te verkwikken, te verfrissen – in de naam van God.
3. Hierop aansluitend, ten derde, kunnen we opmerken dat de naam van de koning van Sodom niet meer genoemd wordt; die van Melchizedek wel. Tussen Abram en Melchizedek bestond een goede gemeenschap, maar die was er niet met de koning van Sodom. Zijn naam – wel gegeven in vers 2 – speelde voortaan geen rol meer. Zo hoort onze gemeenschap ook met onze medegelovigen te zijn, niet met de mensen van de wereld (ik spreek hier over relaties, niet over evangelisatie). Abram ging geen verbinding aan met de koning van Sodom, terwijl hij wel tot zegen voor hem was geweest en hem met Lot had bevrijd. Zo horen wij zegenend bezig te zijn voor de wereld, maar niet ermee verbonden te zijn.
4. Bovendien, ten vierde, had Abram geleerd dat hij niets van de koning van Sodom nodig had. Hij had zojuist de zegen van God gekregen. Wat zou hij dan nodig hebben van de wereld? Wat zou de koning van Sodom hem nog te

bieden hebben? Zo is het ook voor ons: laat de wereld het zijne, de zegen van God is veel meer waard.

5. Ten vijfde was het voor Abram ook een les in nederigheid. Hij had zojuist een glansrijke overwinning behaald, en aan hem had God al een geweldige belofte gedaan (Gen. 12:1-3). Dat alles had hem hoogmoedig kunnen maken. Maar onmiddellijk na zijn overwinning moest hij in Melchizedek zijn meerdere erkennen. Behalve Abram was daar dus deze koning-priester, met wie God in betrekking stond. Melchizedek was priester van God. Het Hebr. woord voor priester ('cohen') betekent: 'hij die in de tegenwoordigheid van God is'. Melchizedek kende God als 'de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit'. Abram aanvaardde dan ook de zegen die door Melchizedek van Godswege over hem werd uitgesproken (vs. 19). 'Zonder enige tegenspraak nu wordt het mindere gezegend door het meerdere' (Hebr. 7:7). Vervolgens gaf Abram aan Melchizedek een tiende deel van de buit (Gen. 14:20; Hebr. 7:4). Zo mogen wij niet hoogmoedig zijn, ook niet na een geestelijke overwinning.
6. Ten zesde, aansluitend bij het vorige punt, het was inderdaad *Abram* die strijd gevoerd had, maar het was *God* die de vijanden in de macht van Abram had overgeleverd (Gen. 14:20). Melchizedek plaatste dit voor Abram meteen in het juiste perspectief. Zo dienen wij bij alles de eer te geven aan God, niet aan onszelf!

Levensonderhoud en levensopbrengst

Laten we terugkeren naar Melchizedek als type van Christus. Wanneer Melchizedek naar Abram toegaat, geeft hij aan Abram 'levensonderhoud'. Zo mogen wij ons veilig weten bij Christus en kunnen wij rusten in Hem, Die als Koning alle macht heeft en als Priester voor ons zorgt. Hij is vóór ons (Rom. 8:31; vgl. 2 Kron. 16:9)! Abram van zijn kant gaf aan Melchizedek 'levensopbrengst'. Zo willen wij er voor Hem zijn en aan Hem de opbrengst van ons leven geven. En dat niet slechts voor een tiende deel, maar voor ons hele bestaan (Rom. 12:1).

Waarom gaf Abram aan Melchizedek deze levensopbrengst, een tiende? Omdat hij zag hoe groot Melchizedek was (Hebr. 7:4). Hoe komen wij ertoe onze levensopbrengst, ons hele leven, te geven aan de Heere Jezus Christus? Doordat wij iets ervan mogen zien hoe groot Deze is!

